

Αιμιλία Καραλή

Η Κομμαγηνή, ιδρυμένη από τον Σελευκίδη Αντίοχο τον Α΄ στην περιοχή της βορειανατολικής Συρίας, αποτελεί τη λογοτεχνική μετωνυμία του αφανισμού ενός κράτους. Κοντά στον τόπο εκείνο, τον λεηλατούμενο συνεχώς από άλλους κατακτητές, βρίσκεται το Αφρίν.

«Το κρατίδιο της Κομμαγηνής που 'σβησε σαν το μικρό λυχνάρι γυρίζει στο μυαλό μας», γράφει ο Γ. Σεφέρης τον Οκτώβρη του 1944 στον **Τελευταίο σταθμό**, προοιωνιζόμενος τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο.

Γνωστή μας και από τον **Καβάφη**, η Κομμαγηνή αποτελεί τη **λογοτεχνική μετωνυμία του αφανισμού ενός κράτους**. Περιοχή της βορειανατολικής Συρίας, ιδρυμένη από τον Σελευκίδη Αντίοχο τον Α΄, αλώθηκε κατά σειρά από τους Ρωμαίους, τους Βυζαντινούς και τους Άραβες. Κοντά στον τόπο εκείνο, τον λεηλατούμενο συνεχώς από άλλους κατακτητές, βρίσκεται το Αφρίν. Η πόλη έγινε παρανάλωμα των τουρκικών στρατευμάτων, που θέλησαν να σβήσουν την ιστορία της, τη ζωή των ανθρώπων της· να την ξεγράψουν από τη συλλογική μνήμη. Με τις ευλογίες του Πατριάρχη Βαρθολομαίου, βέβαια, που τα συστημικά μέσα ενημέρωσης παρέλειψαν να προβάλουν.

Μπορεί η σύμπτωση της Κομμαγηνής με το Αφρίν να είναι τυχαία, όσο τυχαίο μπορεί να είναι ένα προμελετημένο έγκλημα. Δεν είναι όμως καθόλου τυχαία η μετατροπή της Συρίας, όπως και της Παλαιστίνης, του Ιράκ σε πεδία θανάτου. Από το 1916 με τη χάραξη επί χάρτου των συνόρων της περιοχής από τους γάλλους και τους άγγλους αποικιοκράτες και το 1917 με την Διακήρυξη Μπάλφουρ που σήμανε την ίδρυση του Ισραήλ, η περιοχή έχει γίνει άθυρμα στις θελήσεις των ισχυρών καπιταλιστικών χωρών και των μιμητών τους. Διεφθαρμένα κρατικά καθεστώτα της περιοχής γίνονται καθημερινοί αρωγοί τους. Εκμηδενίζονται και βαφτίζονται τρομοκράτες όσοι αντιστέκονται και επιδιώκουν την ελευθερία τους.

Εκείνοι που δεν θα κινδύνευαν ποτέ σε έναν πόλεμο γίνονται οι εργολάβοι του

Οι σφαγές στην περιοχή έχουν πάρει τις διαστάσεις λαίλαπας τα τελευταία χρόνια. Τα εκατομμύρια προσφύγων από τη Συρία, οι χιλιάδες νεκροί γίνονται πλέον στατιστικά μεγέθη στα δελτία ειδήσεων. Εικόνες πολεμικών επιθέσεων, προσφύγων, νεκρών, ερειπίων γεμίζουν τις οθόνες, σαν ένα είδος πολεμικής ταινίας με την ανάλογη μουσική υπόκρουση. Ο πόλεμος παρουσιάζεται με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται και μια φυσική καταστροφή: ερείπια, άστεγοι, νεκροί, τραυματίες, νεκρά παιδιά. Οι προβεβλημένες πολιτικές αναλύσεις εστιάζουν σε αοριστολογίες που δεν καταδεικνύουν τους υπαίτιους ούτε αποκαλύπτουν τα κίνητρα.

Μια τέτοια έκθεση του πολέμου τον αντιμετωπίζει σαν ένα φυσικό γεγονός με το οποίο πρέπει να εξοικειωθεί κάποιος. Αυτό που είναι εναντίον της ζωής παρουσιάζεται σαν να είναι μέρος της ζωής, η ανθρώπινη μοίρα την οποία πρέπει να αποδεχτούμε. Γίνεται το άλλοθι της απραξίας.

Διαπαιδαγωγεί όμως στον κυνισμό, στη σκληρότητα και στην προθυμία για την αναπαραγωγή της βίας ως αντίδραση στον φόβο του θανάτου, που προς το παρόν παρακολουθούμε τηλεοπτικά. Το παρατηρούμε τελευταία με πολεμικό κλίμα που καλλιεργείται από διάφορους θερμόαιμους «πατριώτες». Φήμες για υπαρκτά και ανύπαρκτα θερμά επεισόδια στην περιοχή δικαιολογούν την αύξηση των πολεμικών δαπανών εις βάρος των δαπανών για τις πραγματικές ανάγκες των εργαζομένων. Εκπρόσωποι της εκκλησίας από τον άμβωνα και τις εξέδρες πανηγυρικών συνεστιάσεων αναλαμβάνουν ρόλο πολεμάρχων. Εκείνοι που δεν θα κινδύνευαν ποτέ σε έναν πόλεμο γίνονται οι εργολάβοι του. Ο Εθνικός Ύμνος ψέλνεται εμβόλιμα κατά τη διάρκεια της αναστάσιμης ακολουθίας από τον αρχιεπίσκοπο, με προφανή συμβολισμό. Ο «ελληνισμός» γίνεται το άλλοθι για να διατυπωθούν οι πιο απάνθρωπες θέσεις. Γίνεται και θέαμα προς εσωτερική κατανάλωση και αποπροσανατολισμό. Μόνο που αυτοί που τον υφίστανται δεν ξέρουν πως τους παραπλανά ο ίδιος τους ο εχθρός για δικό του όφελος και μόνο.

«Η ιστορία δεν λέει ποτέ αντίο. Λέει εις το επανιδείν» γράφει ο **Εντουάρντο Γκαλεάνο**. Ως τότε όμως το ξαναμίξιμο με την ιστορία θα γίνεται με ό,τι απεχθέστερο έχει να επιδείξει; Ως τότε η συμφιλίωση με την πολεμική βία θα αποτελεί όρο και συνθήκη ύπαρξης της ανθρωπότητας; Μάλλον όσο θα θεωρούμε ιστορία την προϊστορία μας, εκείνη που γεννά τους πολέμους και σβήνει από τους χάρτες την κάθε Κομμαγηνή και το κάθε Αφρίν.

Πηγή: **PRIN**